

hesum sjónarmiði mugu vit ekki sleppa, það kann koma at verða okkum ov dyrt. Professaratilnefningin – í dag er eitt úrslit av hesum samstarvi.

Það er ofta ekki so nógv, sm restar í fyrri, at okkurt letur seg gera, men það skal verða nógv langt fyrri at rökka – ofta er munurin millum at rökka og vera ov stutt – ella ónýtiligt – heilt lítil, men hann er ógvuliga avgerandi fyrri úrslitið. Vit hava tíverri ofta lyndi til at vera ov stutt, har eitt sindur afturat hevði fingið hjólið at málið lystiliga. Men sum maðurin segði, það er dyrt at vera fá-tækur.

Eg sóknaðist efur fleiri andsmenningarligum lobbyistum. Arne Nørrevang, sum í dag av Føroya Løgmanni verður tilnevndur professari í lívfrøði, er ein andsmenningarligur lobbyistur av formati. Eina tíð væntaði eg, at Arne Nørrevang fór at

sleppa lívfrøðini sum granskingarøki og leggja seg á tað, sum liggur millum mentan og lívfrøði, sum bókin »Ur bjargasøguni« bar boð um, men so kom BIOFAR inn í myndina. Honum hevur eydnast at fáa Føroyar sum miðdepil í stóru granskingarverkætlanini BIOFAR, sum hann nú í fleiri ár hevur staðið á odda fyrri. Kenni eg hann rætt, so fer hann ikki at gevast á hondum, tá BIOFAR verkætlanin er komin at enda, men fer undir okkurt annað.

Það eru slík fólk, sum vit hava brúk fyrri í komandi tíðum. Fólk, sum duga at siggja nýggjar møguleikar fyrri gransking og menning, og sum eisini vilja leggja rygg til, tá talan er um at útvega pening. Fólk, sum við álitið á sjálvum sær og setningi sínum tora at taka stig.

Arne Nørrevang hevur nú í skjótt 12 ár havt sitt fasta tilhaldsstað í Føroyum sum lærari og sum granskari. Tað kann undra, at hann ikki fyrri langari tíð síðani er vorðin professari á Fróðskaparsetrinum sum víðurkenning fyrri granskingarvirksemi sítt, men helst er tað tí, hann álúð hevur gjørt so lítið hóvástak burtur úr sær sjálvum sum persóni.

Það var Megindeildar-ráðið fyrri náttúruvísindi, sum fyrri umleið einum ári síðani í sambandi við at Arne Nørrevang kom at nýta 40% av arbeiðstíð síni á setrinum, reisti málið um at seta eina nevnd, sum kundi avgera, um Arne Nørrevang hevði professarafrleiða ella ikki.

Setursráðið tók undir við hesum og gav Arne Nørrevang møguleikan at lata seg meta, og hann tók av.

Ein metingamevnd við teimum trimum professarum Sven-Axel Bengtsson, Lunds Universitet, Jacob Gjølseter, Flødeviken Marine Research Station í Noregi og Bent Muus, Københavns Universitet, varð sett at meta um hansara frleiða. Tibetur var eingin ivi um, at Arne Nørrevang hevði professarafrleiðan væl og virðiliga.

Persónliga eri eg, og vit heima hjá okkum, eisini fegin um, at mín góði vinur Arne Nørrevang, sum eg havi kent í mong ár, fær ta sœmd og ta tign, sum hann hevur uppið.

Lat meg eisini takka lögmanni Edmundi Joensen og landsstýrismanninum Eilíf Samuelson fyrri, at eisini teir uttan himpr av nøkru slagum tóku undir við hesum til-mæli setursins, tí uttan teirra viðmæli var alt dottið niðurfyrri, og einki hevði verið av nokrum.

Ein professaratilnefning er altíð ein hátíðarløta, har nógv verður gjørt burtúr, bæði á ein og annan hátt. Okkara lítla universitet er ikki tyngt av tradisjónum, kortini hava vit fingið ein rimiliga fastan form á til-nefningini, har lögmaður ella landsstýrismenn taka lut. Tað skulu teir eiga stóra tøkk fyrri. Tað setir sín serliga dâm á hátíðarhaldi.

Røða hjá Arne Nørrevang, professara:

Havlívfrøði, ein bachelor útbúgving

– Í hesum døgum verður arbeitt við at tillaga eina bachelor útbúgving í havlívfrøði, har dentur eisini verður landur á innlit í vansar av eini komandi oljuvinnu, segði nýtt-nevndi professarin, tá hann varð tilnevndur fríggjadagin

Fróðskaparsetur Føroya er stovnur við longum ella stuttum rötum – alt eftir sum ein metir tíðina.

Føroyska samfelagið hevur ment seg inn í »the industrial world« aftan á seinna heimshardaga. Tað er menning, sum hevur tikið dik á seg so við og við. Henda menning, sum á meginlandinum byrjaði seinast í 18. öld, hevur í Føroyum havt eina manna-gongd – soleiðis sum ein kanska hevði kunnað væntað sær, tá ið tíðin hevur verið so stutt – at menningin vant so skjótt upp á seg, at ferðin fór út um tað, sum náttúruvísindaspeðurnar kundu bera í einum landi, sum bert hevði havið og úrtøku úr havinum at dúva uppá. Strítið hevur gingið at bremsað aftur. Úrslitið siggja vit í dag, men eingin orsök er at líta aftur um bak, uttan so, at tað snýr seg um at læra av teimum mistøkum, ið vórðu gjørd.

Tað snýr seg eisini um at menna samfelagið til »the industrialised world«. Tað vil siga at byggja samfelagið upp, so at upplaging og undirvísing fær ein leiklut, ið er lagaður eftir teimum krøvum, sum verða sett til tey fólk, ið skulu vera við at menna gongdina.

Á hesum øki kunnu vit fegnast um, at menn dugdu at skoða framfyrri. Navigatjónútbúgving byrjaði fyrri skjótt 100 árum síðani, aðrar útbúgvingar komu afturat, og Fróðskaparsetrið varð sett á stovn fyrri 30 árum síðani, fyrri at geva ta hægstu útbúgving her í landinum.

Fróðskaparsetrið hevur ment seg til stovn, ið fyrst og fremst fevnir um øki, ið eru serføroysk: Mál, søga, mentan, samfelagsviðurskipti, og eisini um náttúruvísindini. Eg havi hoyrt fólk siga, at tann stórustúgving í lívfrøði, sum vit megna at geva undirvísing í, líka væl kundi verið flutt til onnur lond, eitt nú Danmark.

Eg plagi at siga við næmingarnar í lívfrøði, har eg havi undirvíst í nøkur ár, at tað er mikið gott at vita og hava lært um náttúruviðurskiptini í Mariager Fjord, men stór tillaging má til, um so er, at tú skalt kanna viðurskipti í havinum undir Føroyum.

Tí er tað av stórum týð-

ingi, at undirvísingin tey fyrstu tvey árin lýsir evnini við atliti til føroysk dæmi, sum so vónandi liggur í huganum, tá ið næmingarnir fara aðra staðni at halda fram við lestrinum.

Júst í hesum døgum verður arbeitt við at tillaga eina bachelor-útbúgving í havlívfrøði, har ávisur dentur verður lagdur á at næmingarnir fáa innlit í teir vansar, sum kunnu standast av einari komandi oljuvinnu. Tó ikki so, at fiskivinnan ikki er við í hesi ætlanini, tí hóast alt er hon álitið í tí føroyska samfelagnum, og tá ið oljan er pumpað upp, ja so...

Til ta undirvísing eiga vit kreftir í Føroyum, ið eru førar fyrri at geva hesa undirvísing, og bert er neyðugt at kalla heilt fáar gestaltarar inn. Hetta kemst av at vit hava eitt neyvt samstarv við aðrar føroyskar stovnar, eitt nú Fiskirannsóknarstovuna. Heilsufroðiligu Starvsstovuna, djórælæknarnar og so framvegis.

Røddir hava verið frammi, at vit áttu at skipað upp aftur meira við eisini formiliga at knýta hesar stovnar tættari saman og í hesum eri eg samdur. Í Føroyum, sum eru so smár, kunnu vit bert yvirvirla við at lyfta allar byrðar í felag.

Men fyrri at vanda aftur til gongdina í føroyska samfelagnum skal eg gera vart við, at Fróðskaparsetrið eisini hevur borið byrðar í hesum niðurskerjingartíðum. Uppá fimm ár er setrið skorið í jättanum frá umleið 15 milliónum til 9,6 milliónir í 1995. Eg haldi, at vit kunnu

siga, at vit hava borið okkara byrðar.

Eg vil siga, at nú hava vit nátt eitt avgerandi mark. Í kroppinum av menniskjanum og øllum súgdjórum verður blóðið – blóðkropparnir – gjørdir í beinmerginum. Fróðskaparsetrið er nú komið so langt niður, at um meira verður skorið, so verður tað mergsogið. Og tá doyri líkamid – tá kunnu vit líka væl leggja tað niður. Og eg vildi meint, at øll duga at siggja, at fyrri føroysku mentanina, fyrri føroyska samfelagið, hevði tað verið mønustingur.

Hóast tey døpura útlini eri eg tó ikki bara svart-skygdu. Eg havi tað álít á stýrandi myndugleikarnar í hesum landi, at hetta ikki fer at henda.

Fyrstu ferð, eg hevði tilknýti til Fróðskaparsetrið var mitt í 70'um, tá eg hevði eitt skeið í kyknulæru. Tá vóru bert tveir næmingar, tí hini vóru fallin frá, men báðir sita nú í Føroyum í týðandi stovrum. Seinni – síðani 1983, tá ið eg flutti heim – hevði eg fingið alt meira tilknýti til Fróðskaparsetrið. Tað hevur verið góð tíð við góðum starvsfelagum og ein tíð, har eg fólði, at eg kundi geva nakad víðari til góðar næmingar.

Eg vil takka øllum – starvsfelagum og næmingum – fyrri ta tíðina, og eg fari at takka fyrri tann heidur, ið nú verður mær tillutadur – at verða tilnevndur professari við Fróðskaparsetur Føroya.

Frá samkomuni á setrinum fríggjadagin. Mynd: Kalmar

TVANGSAUKTION

Pá Dommerkantoret, C. Pøylensgata 1, 100 Tórshavn, afhóldes
fredag
den 24. febr. 1995,
kl. 09.00

tvangsauktion, (AS 667/94) over matr. nr. 390, Tórshavn tilhørende P/F B. W. Møbelsølan. Ejendommen er beliggende Niels Finsensgata 18, Tórshavn.

Auktionen er begæret af advokat Christians Herskind, Østergade 38, 1100 København K, tlf. 33338100 (j. nr. 17/1990) på vegne en pant- og udlægshaver.

Ejendommen består af en hovedbygning i 3 etager på henholdsvis 117 kvm. og 2 x ca. 153 kvm. samt en tilbygning i et plan på ca. 88 kvm.

Ejendommen er opført af tømmer og delvist beklædt med jern. Kældervæggen er af sten, og den bærende konstruktion i såvel ydervæggen samt etageadskillelsen er tømmer. Taget er belagt med jern og icopal. Bygningen, der er opført i 1930'erne med om- og tilbygning engang i 1970'erne, er dårligt isoleret og trænger til istandsættelse.

Ejendommen kan beses efter aftale med ovennævnte advokat.

Auktionsdokumenterne ligger til gennemsyn på dommerkantoret.

Færøernes fagedret,
den 26.01.95
Jens Schultz-Hansen
kst.